

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Sanctorum Joachim Et Annæ Geneseos, Vitæ, Transitus Et Connexorum

Polius, Jacobus

Herbipoli, 1652

21. Modus desponsationis SS. Joseph & Mariæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43946

*Modus desponsationis Mariæ cum
Iosepho. §. 21.*

Virginem post teneriores annos in templo sanctè traductos, antiqui Patres docent Iosepho à Sacerdotibus esse desponsatam, quem sponsæ virginitatis fidissimum fore custodem divinitus præcognovissent. Hæc ita SS. Gregorius Nyssenus^a & Joannes Chrysostronus^b & Damascenus,^c quos Simeon Metaphrastes^d & Nicephorus^e sequuntur. SS. Germanus,^f & Epiphanius sortibus cogentibus desponsationem factam memorant, quæ cap. 13. Exegetici plenius descripta reperiuntur. Fuit autem solemne Judæis, ut ante ipsum conjugium sponsa in sponsi ædes traducta aliquamdiu nuptias expectaret, unde quorundam sententia est Mariam Iosepho Hierosolymis primum esse desponsatam, ac deinde vel Iosephi domi vel in Mariæ ædibus familiariter vixisse, priusquam solemnem nuptiarum ritum demore gentis uterque celebraret. *Grande opus fecerunt Ioaquimus & Anna cum Mariam Iosepho tradiderunt,* ait Biverus dissert. 3. pag. 594.

7. Modum verò desponsationis Hierosolymis designatæ ex S. Hieronymo & aliis adduxit Exegeticon, quibuscum consentit vetustas Scriptor Honorius Presbyter Augustodunensis

com-

^a Nyssen. orat. de nativ. Domini. ^b Chrysostron. in e. 1. Matth. ^c Damascen. lib. 4. de fide c. 15. ^d Metaph. orat. de ortu & educat. Deiparæ. ^e Niceph. lib. 1. c. 7. ^f German. in Encom. B. Virg. ^g Honorius in spec. Ecclesiæ fol. 181.

commemorans: Dum sacerdos omnibus puellis nuptias imperaret, & omnibus prono animo obedientibus, hæc sola virgo virile consortium recusaret, Dominam pro hac re consuluit, qui omnes de tribu Juda cum virgis adesse jubet; inter quos dum Joseph cum virga adsuit, virga ejus floruit: Columba cœlitus veniens flori incubuit; hoc viso à mirantibus Deus laudatur, huicque virgo sacra desponsatur. Historiæ hujusmodi descriptæ suffragantur Doctores Scholastici & varii alii Scriptores. Circa quam nonnulli meminerunt figuræ quæ olim præcessit. S. Bernardus sermone *Signum magnum* in Assumpt. B.V. Hanc sacerdotalis virga, dum sine radice floruit, præsignabat. S. Fulbertus Episcopus, ^h historiam plenius edisserit verbis totidem: *Acceptæ sunt à sancto Moyse singule virgæ de singulis tribubus Israel, nominibus earum inscriptæ jubente Domino, & posite in tabernaculo ejus: inter quas una, quæ fuerat Aaronis, inventa est sequenti die germinasse, floruisse, fronduisse & peperisse amygdala. Sciens ergo Dominus hoc opus suum magni esse mysterii, jussit servari virgam ad monumentum. Monebantur enim filii Israel præsentia virgæ, querere sollicitè quid significaret tam mirabile factum, quod longè post aperiens divinus Isaias, Egredietur, inquit, virga de radice Jesse, & flos de radice ejus ascendet; & requiescet super eum spiritus Domini. Ad hæc verba tanquam auditores ejus dicerent, ô pater Isaias obscure loqueris,*

^h Fulbert. serm. I. de nat. B. Virg.

ris, dic nobis quæso ipsam rem manifestè adiecit claritatem & ait: Ecce virgo concipiet & pariet filium, & vocabitis nomen eius Emanuel. Filium quoque virginis, id est, Emanuelem præclare describens inquit: Puer natus est nobis &c. Quod ergo Deus designavit miraculo, hoc à secreto Isaias prodidit vaticinio: quod vates cecinit, consequenter rei exitus approbavit. Nam sicut illa virga, sine radice, sine quolibet naturæ vel artis adminiculo fructificavit, ita virgo Maria sine conjugali opere filium procreavit, filium sanè flore designatum, & fructum propter utilitatem.

3. Præterea si legimus id, (ait noster Martinus Doyzaⁱ) quod Patres Ecclesie sanctæ tradiderunt de conjugio Joseph & Maria, potissimis etiam bonis actum esse perspiciemus; cum enim sanctissima virgo ex templo egredi renueret, ut in matrimonio locaretur, dicens se voto virginitatis perpetuo Deo consecrasset: rem ad Deum detulerunt, qui respondit, ut omnes ex stirpe David, qui uxores ducturi erant, in templo convenirent, inter quos adsuit & Joseph, cumque omnes virgas in manibus tenerent, sola virga Joseph floruit, & corporali specie Spiritus sanctus in capite ipsius visus est, & ita sanctissimam virginem in matrimonio habuit. Hæc igitur omnia fratres mente animoque revolvite, primùm quod Spiritus sanctus in ripis Jordanis super caput Christi apparet, Josepho autem in templo, & utriusque in columbæ specie: in Christo de munditia suâ & effectus

ⁱ Doyza in festo S. Joseph.

fectu Sacramenti Baptismi testimonium perhibet, in Ioseph autem prater alia duo etiam testatur eximiam videlicet ipsius puritatem, quam in matrimonio sancto servaturus erat; tanquam beneficii memor Ioseph quam sponsam receperat Spiritui sancto redonat. Et prater ea quod iuxta veriore sententiam Ioseph valde juvenis erat, quando virgini sanctissima nupsit, ita tenet Gerson, nec omnino a veritate alienum esse videtur: sic enim oportebat, ut laboraret, & iter cum virgine sanctissima agere posset, & ut victum ex labore manuum posset queritare, hoc idem Dominus per Prophetam dixisse videtur: Et habitabit juvenis cum virgine, & habitabunt in te filii tui, & gaudebit sponsus super sponsam, & gaudebit super te filius tuus. Ofelix Ecclesia, aliquando in te juvenis & virgo simul, in matrimonio sancto, casto & mundo, conjuncti videbuntur, (& glossa hoc de Iosepho & sanctissima virgine interpretatur) scitis quidnam hoc sit? Ioseph juvenis pulcher, & Maria virgo, simul in domo tanta pudicitia florentes habitare, & super aquas maris deambulare, gradi in fornace ardenti absq; incommodo aliquo, & tempore quo canicula viget frigore rigere videbuntur. Et ita sacri Doctores testantur, in beatissimo Ioseph, fomite libidinis colligatum fuisse, vel omnino deletum. Christo Domino in vultu persimilis fuit, & ut ipse autumo etiam in complexione naturali, & in donis anima: & post virginem pulcherrimus fuit inter omnes.

omnes. Hæc ille, qui principio memorat rem ad Deum delatam, quod novum non est, nam teste Martino Becano^k præter alia officium Pontificis erat, in rebus gerendis, quæ maioris momenti essent, consulere Deum & ab eo responsum accipere.

4. Desponsationem mediante Oraculo divino, per indicium florecentis virgæ, & columbæ infidentis factam comprobant Hieronymus de ortu Virg. Michael Glycas p.3. Annalium. Ludolphus vitæ Christi p.1.c.3. Mauburnus Roseti tit.24. alph. 56. memb.9. Paratus in festo Concept. Breviaria Romana antiqua in festo S. Josephi ad Magnificat, sed Coloniensia, Augustana, Wormatiensia & alia antiqua in festo Præsentat. Rudolphus Suchensis in hodæporico. Antoninus p.1. historiali tit. 5. c.6 §.10. & p.4. summæ tit. 14. c.6. §.2. Otto Passauicus in duodecimo sene. Bornius vitæ S. Annæ c.26. Passionale Saxonicum in Annunciat. Speculum redemptionis humanæ pag.13 Episcopus Equilinus in nat B. Virg. Mantuanus tom.2. parthen. lib.2. Badius Ascensius vitæ S. Annæ c.6. Jacobus de Voragine in Legenda de Dominica Annunciatione. Thesaurus stellarium lib. 8. p. 2. a. 2. c. 1. Salmeron tom.3. tract.30. pag.235. Beyerlinck p.3 prompt. moral. in festo Præsentat. Joannes Eckius serm. 1. de S. Joseph. Carthag. de arcan. Mariæ & Joseph lib.18. homil.ultima § 4. n.1. Jacobus Canisius

^k Becan. hom.3. de Pontif. vet. test. c. 4. n. 10.

fius meditat. par. 3. §. Leuchtius c. 5. vitæ B. Virg. Joannes Andreas Coppenstein in festo S. Matthiæ, & plurimi eorum qui par. 2. q. 11. n. 4. pro historiâ Joachim testes designantur.

§. *Conjugium ut optimum sit, inter aequales & similes fieri debet.* ¹ *Equalitas enim in utroque venerationem parit, quæ nisi adsit superior inferiori parvi pendit: ideo Dominus, ut Adam in matrimonio conjungeret dixit: Faciamus ei adiutorium simile sibi, Gen. 1. Creatâ autem Costâ, inquit facer textus, masculinum & foeminam fecit eos, hominem ex luto formavit: Evam autem de latere viri, (ut posset dicere æque bona sum ac ille) eos ergo aequales & consimiles in moribus & complexionem creavit, & si equalitas observantiam parit, similitudo conciliaret amorem, qui quidem nisi inter similes nunquam reperitur. Cum autem conjugium istud Joseph & Mariæ à Domino factum sit, qui in rebus quas aggreditur nunquam aberrat. Joseph in virgine sanctissimâ superioritatem quandam habet, tanquam caput ipsius, & simul equalitatem habet in conjugio, & similitudinem maximam cum sponsâ. Qualis igitur erit Joseph si virgine sanctissimâ superior est, quam ut matrem Christus Dominus veneratur, illique subjicitur? Christus Matri suæ subditur, Josepho autem mater & filius subjiciuntur. Si equalitas etiam & similitudo in optimo connubio debent intercedere, sanctus ergo Joseph, virgini quam similis est in naturali*

1 Doyza ibidem.

rali complexione, & aliquid equalitatis dicit cum
 sanctissimâ Genitrice Dei. O Eximia excellentiâ &
 inauditum praconium! Non tamen ideò suspican-
 dum, Beatissimum Ioseph tam pretiosum quam vir-
 ginem extitisse, nec superioritas ista, de qua modo
 verba fecimus, respectu gratia extitisse, censenda est;
 sed considerandum, quod quemadmodum Rex, quia
 alicuius principis pedagogus futurus est, ideò illum
 illustrat & cohonestat; pari etiam ratione quic-
 quid Ioseph tributum est, ideò fuit, quoniam Maria
 sponsus & Christi Domini pater putativus futurus
 erat: quemadmodum quidquid virgini concessum
 est, ideò fuit, quoniam Dei genitrix erat futura.
 Hoc autem intelligite, quod sicut post Christum fuit
 Maria: ita post Mariam Ioseph. Et D. Augusti-
 nus de S. Ioseph testatur, quod dona gratia ipsius
 maximam proportionem cum donis Mariae retine-
 bant: ipsius enim humilitas, humilitatem virginis
 pra se ferebat; & quemadmodum passim dicere sole-
 mus, sanctissimam virginem, quia Christo Domino
 propinquior fuerit, ideò potioribus bonis abundasse,
 ita etiam Ioseph quoniam Maria vicinior extitit,
 ampliora & uberiora bona recepit. Hinc inter
 Mariam & Ioseph amantissimum amoris vincu-
 lum nascebatur, ex amore autem gaudium per-
 fectum in animâ. Et quoniam in hoc amore nihil
 carnis aut sanguinis intercedebat, ideò fortior, spi-
 ritualior, & delectabilior erat amor. Beatus vir,
 qui habitat cum muliere sensatâ & bonâ, Ec-

cli. 16. *Felicitas ergo magna est, cum muliere sanctâ & prudenti vitam ducere.* Doyza discursum istum formans incipit ab æqualitate Conjugum, de quâ etiam consuli poterit S. Thomas 2. secundæ. q. 64. ad 3. Quod autem S. Joseph sponsus virginis fuerit sanctissimus & mundissimus, aliaque Desponsationi adfinia, solidè pertractat Themeswarstellarii lib. 8. par. 2.

6. *Qui invenit mulierem bonam, invenit bonum & haurit jucunditatem à Domino, Prov. 8.* quæ verba Doyza S. Josepho virginis sponso adaptans prosequitur: *Quod quidem in primo sensu de sanctissimâ animâ sponsa loquitur, quam qui invenit & intelligit, eximium bonum invenisse dicitur, scilicet ingenii voluptatem, mentis affectum, & ingens gaudium, quod ex possessione veritatis adinventa emanat. In secundo sensu de carne ipsi subiectâ loquitur, hæc enim tanquam mulier viro subijci debet: si autem hoc adinvenit, thesaurum magnum invenisse censetur homo, & hauriet jucunditatem à Domino inquit Spiritus sanctus. Tertius sensus est de muliere sensatâ, quam qui invenit felicissima fors illi imputanda est, & omne bonum honoris & voluptatis, rei familiaris augmenti, & gaudii in eâ reperit. Estne ergo felicitas, que cum felicitate magni patris nostri Joseph conferri possit? Si optima & honesta mulier corona est viro suo, si ex eâ vir omne bonum & jucunditatem exhaurit: Sanctissima virgo que angelis multò melior fuit, nonne*

nonne corona viro suo dicitur esse? qui ergo tali corona donatus est, sicut iste sanctus, quâ felicitate possit dicitur? quisnam tale bonum, quis tale gaudium & iucunditatem invenit? Osorius concione de S. Josepho coincidit.

7. S. Vincentius^m auctor est, quod Maria pulchra & nobilis, cum summâ reverentiâ & honore loquebatur sponso suo Joseph. Simon de Cassia super verbis: Pater tuus & ego dolentes quærebamus te sic commentatur: *Defert humilis virgo viro; quem in loquendo preponit, seque preposterat, ut sæpè de ipsâ diximus, quoniam omnium bonorum atque virtutum est norma, ut discant mulieres suis deferre maritis, & non solum in aliis, sed etiam in loquendo præferre.*

8. Josephum Cotonius pius contemplator alloquitur dicens: *Si vel colloquia audiremus, quæ noctu & interdum cum seculorum magistrâ sanctâq; conjugæ tuâ miscebas, & in primis ecquæ ejus essent responsa, cum tuam ipse anxietatem apud illam accusares: quomodo vicissim ipsa dixerit, quàm sibi grave & molestum fuerit te huiusmodi in angore constitutum vidisse, & cum Deo ipsa egerit, ut ex hac te perplexitate educeret. An non tum ipsa te petente, sanctissime sponse, sigillatim quænam angelus sibi nunciasset, qualis verbi conceptio fuerit, qualiter à Spiritu sancto visitata, exposuit? quomodo & quam ob causam ad eundem cognatam ab ipso facultatem perisset, quid sibi ab Elizabetha dictum*

1 2

fuis-

^m Vincent. serm. 2. in Pentecost. ⁿ Coton. medit. 4. in fine.

fuiſſet, quid trimeſtri apud illam egiſſet, quid in
 Joannis Nativitate & Circumciſione accidiſſet,
 quid opus eſſe didiciſſet ad infantem recens natum
 recipiendum, qua lintheamina, qua fascia, qua cune
 illi eſſent neceſſaria, quem ipſa utero geſtabat: quo-
 modo nullam in fetu geſtando moleſtiam aut in-
 commodum ſentiret, & quantum temporis ad par-
 tum reſtaret, ex omnibus hiſce aliis que ſermonibus,
 qua tenera noſtra & humana intelligentia compre-
 hendere nequit. Accedente imprimis verâ & reali
 rerum a deo magnarum poſſeſſione; an non colligere,
 Joſeph fili David, poſſumus tuam in terra conver-
 ſationem divinam, magis quam humanam fuiſſe?
 teque & Mariam duo in terrâ fuiſſe Seraphinos vel
 mutuò ad Sanctum Sanctorum, quem penes vos
 pignus habebatis, quocum continuo agebatis, & a
 quo puriſſimam cœli ſubſtantiam vos exſugebatis,
 interim dum terrenam à vobis ipſe acciperet, co-
 lendum & glorificandum provocantes? Beate
 Sponſe, Beator Mater, & Beatiffime Fili, an non
 hoc ab uno in gratiam ſperem alterius, me ut in ve-
 ſtram protectionem accipiatis, & cor meum tota-
 liter totum vobis & totum unicuique veſtrum con-
 ſecretur, eâ tamen præſuppoſitâ ſemper affectus mei
 differentiâ, juxta maximam differentiam, qua in
 veſtris tam eximiis qualitatibus relucet. Concede
 dulciſſime fili in matris tue gratiam, charitatem,
 tu verò ſanctiſſima Virgo in filii tui gratiam impe-
 tra puritatem, tuque theſaurorum ineffabilium
 cuſtos, perfectam mihi obtine obedientiam, quâ cum
 præ-

praeceptis, tum consiliis & inspirationibus paream
ejus, qui in te pra reliquis creaturis tantâ tamque
eximia charismata & gratias effudit. Bultensis
familia.

9. Lansbergius: ° B. Virgo non modo vehe-
menter amavit, sed etiam precipuâ in veneratione
habuit eum, cui pra cunctis mortalibus id à Deo
honoris delatum cernebat, ut filii ejus custos & nu-
tricius esset. Quis verò cogitare sufficiat, quam
ignitas pro illo ad Deum preces saepe fuderit, quan-
tumque iisdem suis precibus illi profuerit apud
Deum? si enim virginem sacratissimam omni gra-
tiâ & virtute plenam fuisse credimus, qui fieri pos-
sit, ut cum continuis uteretur beatissimi Josephi ser-
vitiis, non rursus illi quidquid potuerit, prestite-
rit, maxime apud Deum ferventissime pro illo ob-
secrando, ut Deus in illo sua dona magis ac magis
augmentaret. Jam si diligenter perpendas ipsum tam
diuturno, eoque perpetuo & admodum familiari usum
tanta virginis & ipsius quoque filii Dei contuber-
nio, habes nimirum rationem efficacissimam, quâ
etiam cogaris credere in omni virtute indies miri-
fice eum profecisse, ac summe perfectum fuisse. Sicut
enim cum sancto sanctus eris, & cum innocente in-
nocens eris, (Psal. 17.) quomodo ille non sanctissimus
& innocentissimus habendus est, qui cum sanctissi-
mis & innocentissimis puta matre Dei & filio Dei,
cui usque ad ultimum spiritum, ut pater officio, &
nutricius beneficio convixit, assidue versatus est?

13

Porro

° Lansberg. in festo Innocent.

Porro si attendas eundem Dei filium, eidem Reverendissimo Viro & Beatissima Patriarcha semper promptissime obtemperasse, ac ei ceu patri reverenter detulisse, sepius quoque eum dulcissime amplexatum fuisse; (hæc enim pia mens liberè secum cogitare potest) omnino sentias oportet, non potuisse non summo eum divinitatis amore accendi, qui tanta, tam stupenda & cunctis inaudita seculis in se experiretur beneficia Dei. Denique si omnipotens Deus ei, quem ad aliquem statum vel officium eligit, etiam cuncta gratia sua dona, illi vel statui vel officio necessaria, infundit, hunc autem Josephum ad tantam elegit dignitatem, ut filii sui patrem eum secum vellet haberi, efficax hinc ratio sumi potest, summis eum & præclarissimis virtutibus ornatum fuisse. Non enim decessisset talem ac tantum filium, patrem quamvis putatitium se indignum vel saltem minus dignum habere. Hujusmodi Lansbergii finali clausulæ consonat Damascenus inquiring: *Dignitas magna hæc concessa fuit Josepho, singulari Dei dono, ut per dispensationem omni sermone præstantiorem, fieret virginis sponsus.* Copiosissime Carthagena de arcanis Mariæ & Joseph lib. 18. homil. ult. §. 6. n. 30 & seqq.

10. Hispalensis Ecclesiæ vetustus in festo S. Josephi hymnus sic habet:

*Hunc diem totum celebrem per orbem
Virginis Sponsi veneremur omnes,*

Turba

¶ Damascen. orat. 3. de nativ. Mæx

*Turba cælorum simul & beata
Concinat hymnos.*

*Conditor mundi pius & Redemptor
Conjugem Matri statuit pudicum,
Ejus ut custos foret atque testis
Virginitatis.*

*Tempus ut plenum fuerat salutis,
In virum Ioseph datus est Mariæ
Ex tribu Iudæ veniens ab alto
Sanguine Regum.*

*Statura, dispositio & decor Virginis Iose-
pho desponsatæ. §. 22.*

Statura tua assimilata est palma, Cant. 7. legi-
tur, quod sacratissimæ virginis staturæ cor-
porali etiam commentatores adaptant. Virgi-
nis filius Christus, ut S. Anselmus libro de simi-
litudinibus sive imagine mundi cap. ult. testatur,
fuit proceræ ac mediocris staturæ. Nicephorus
l. i. c. 40. scribit corporis staturam fuisse ad pal-
mos prorsus septem. Palmus scilicet major, do-
cente Calepino, digitos 12. continet, & hic se ex-
tendit ad longitudinem pedis mensuralis Fran-
cofurtensis, qui per orbem communior est. Jam
nunc cum humanitatem Christus à solâ matre
assumpserit, hujus etiam exinde staturam metiri
licebit. Siquidem *omnis generatio à generante se
non est aliena*, ut ait S. Hilarius lib. 9. de Trinit.
circa med.